

Eva Herzigová: Tereza? Přesný opak mě.

Poprvé

Vidíme se začátkem září roku 1989 na nástupišti Hlavního nádraží, u rychlíku Praha-Paříž. Poprvé v životě. Neznáme se a mě vlastně překvapí, že se mnou do Paříže jedou ještě jiné holky. Táta mě i s kufrem nakládá do kupé a tam sedíme hned čtyři: já, Tereza a dvě blondýnky ze Slovenska. Obě jsou si hodně podobné. Tereza se mi zdá jiná. Spořádaná, skromná a taková organizovaná. Přesný opak mě.

Dokud z táty nebyla tečka

U vlaku na pražském Hlaváku se taky poprvé potkávají moje mamka a táta, kteří mě vezou z Litvínova, a Terezčina maminka. Naši rodiče, ač se vůbec neznají, prožívají úplně stejnou emoci: nechávají dcery odjet někam, kam za nimi nemůžou, i kdyby chtěli. To je myslím hodně sblíží, takže mezi nimi vzniká na nástupišti zvláštní, dlouholeté, přátelské pouto. Vlastně dřív než mezi mnou a Terezou. Odjezd dětí na Západ byl totiž tehdy výjimečná, zásadní událost. Nesmírně silný pocit: rodiče věděli, že nás posílají do světa, a že kdyby se nám něco stalo, nemohli by za námi přijet. Jedeme do Paříže sice legálně, ale oni za Železnou oponu nemůžou.

Mně je v září 1989 šestnáct a půl. Trvá před tím dlouhých šest měsíců, než dostanu od školy a od státu povolení, že vůbec můžu vycestovat. Jde to jediné přes společnost Pragokonzert, kde nám řekli: „Můžete vyjet, ale budeme vás zastupovat za 40 procent vašich výdělků“.

Pak je tady jazyková bariéra: chodila jsem sice na jazykovou školu, anglicky se učila od páté třídy, ale samozřejmě to není nic moc, jen taková nabíhlná gramatika. Ale stejně jako Tereza jsem hodně soběstačné dítě.

O prázdninách jsem pokaždé celé dva měsíce cestovala, od prvního do posledního dne – zažila jsem sjíždění řek, byla na různých táborech, furt někde.

Můj táta říká nabídce z Francie „bílý kůň“. Tvrdí, že mě vychovali dobře, a že pokud špatně, tak že už je stejně pozdě. Maminka moc nechce, abych odjela, ale táta, který v mládí závodně plaval a hodně cestoval, ji nakonec přemluví větou: „Pusťme ji, ať se podívá do světa!“

Možnost, že se Česko otevře, je pro oba moje rodiče v té době nepředstavitelná.

Jestli naše maminky na Hlavním nádraží pláčou, si nepamatuju. Za to jasně vidím tátu, jak se se mnou loučí. „Tvůj táta ti mával, dokud z něj nebyla tečka,“ říkává vždycky Tereзка. To je vzpomínka, kterou spolu sdílíme úplně totožně.

Nemluv s cizíma lidma!

Ve vlaku sedím vedle Terezy, ale nevedeme žádné velké diskuse a rozhovory, jen takové to „Ahoj, odkud jsi?“. Jako když jedeš na tábor, kde nikoho neznáš.

Je to obyčejné kupé s dřevěným stolkem, kde se nemůžete uvnitř zavřít, protože tam nejsou dveře. Ob kupé sedí takovej otravnej Francouz, který, když vidí čtyři mladé holky, broskvičky, hned na nás začne francouzsky. Trochu se s ním bavím, ale Tereza mi hned vynadá: „Nemluv s cizíma lidma“! Tenhle vztah, kdy se o mě stará, nám zůstane už navždycky. Takovej trochu učitelскеj vztah. Nebo to asi není přesné: Tereza je ke mně taková ochránářská, spíš jako maminka, nebo třeba teta. Někdo, kdo má o mě strach.

Tatranka

Možná má Tereзка ve vlaku tatranku, přesně si to nepamatuju. Nejsem na sladký, tak mě to moc nezajímá. Ale možná, zdá se mi teď, jak o tom mluvím, má hořický trubičky. To jsou takový ty lepší věci. Je vidět, že je Pražačka, říkám si. Já mám asi rohlík se sýrem, nebo možná se salámem. Kromě Francouze, co nás otravoval, si z vlaku už nepamatuju nic. Je možný, že jsem si cestou i četla.

Koukej si složit to pyžamo!

V Paříži vystupujeme a přijede nás vyzvednout Tony, manžel Dominiky, majitelky agentury Madison Models. Budu u ní bydlet, což byla jedna z podmínek mých rodičů, kteří tehdy řekli: „Dobře, Eva do Paříže pojede, ale musíte se o ni starat vy, připadáte nám jako seriózní paní. Máte ji na starosti.“ Teprve v autě se od Terezy dozvím, že tam jede taky! Dostáváme malou ložnici s manželskou postelí: já si zaberu místo u okna, Tereзка u dveří. Rozbalíme kufry. Mám v nich vepřový konzervy, Tereзка další tatranky. Hned první ráno mi říká: „Uklid' si tady! Koukej si složit to pyžamo!“ A když to neudělám, tak ho holt složí za mě.

Když to jinak nejde.

Říkám si, že si Tereзка o mě asi myslí, že jsem taková bohémská. Ztřeštěná. Nezávislá. Zlobivá.

Kam v tom jdeš?

Dny nám v Paříži ubíhají strašně rychle, musíme se rychle zorientovat. Ráno brzo vstát, oblíknout se do nejlepšího, co máme a jít do agentury na první schůzku v devět, kde nás pošlou na castingy... Metrem, nebo pěšky, samotné, bez doprovodu.

A Tereзка mě vždycky vidí, jak jdu ve svém bílém tričku a v minisukni, kterou jsem si sama ušila, a říká mi: „Kam v tom jdeš?“. „No na ty svoje schůzky!“ odpovídám. A Tereзка: „No tohle teda na sobě mít nemůžeš! V tomhle přece nepůjdeš do metra!“ A já: „A proč jako?“

Na povídání máme čas jen chvilku ráno a pak až večer, jinak jsme pořád na cestách za prací. Musíme zvládnout až dvanáct castingů denně, každá jedeme na jiný. Schůzka, lidi, časopisy, fotografové, večere s agenturou, naučit se aspoň trochu jazyk, fronty na tuhle reklamu a pak na támhletu... Večer padáme do postele únavou, ani nemáme čas to všechno probrat, snad ani na fotky z fototestů se doma nedíváme, nebo aspoň si to teda nepamatuju. Nicméně Tereзка se o mě pořád stará. Až mně tím jde na nervy. I když jako spolubydlící strávíme ve společné manželské ložnici v Paříži jen krátký čas, je tak intenzívní, že v nás zůstává uložen už navždycky.

O roláku bez rukávů

Dobré ale je, že jsme s Terezou úplně opaky, takže si aspoň nelezeme do hadrů. Nebo do kosmetiky. Já mám to svoje jedno bílé tričko. Velké džíny s páskem. Jednu minisukni. Tereзка je určitě víc nápadná, má takový nádherný, fluorescentní, žlutozelený rolák bez rukávů a k tomu třeba legíny; vypadá jako tanečnice. Hned dostává v agentuře vynadáno, že chodí příliš výstředně oblékaná. Ale tehdy ještě nevíme, že ti lidé z agentury jsou blbí, ne my. My jsme tam byly trochu takový ryby bez vody.

Canal+

V Paříži se sice nevyznáme, ale jsme tam za neuvěřitelné exoty. Hned je kolem nás haló typu „Ááá, přijely holky zpoza Železné opony!“, takže se o nás začne zajímat francouzská televizní stanice Canal+. Chňapnou mě a Pavlínu Němcovou a přijedou nás točit v našich českých domácích prostředích. Tereзка tam má záběry z prvního pražského castingu. Vracím se do Prahy během sametové revoluce, ale jen na natáčení toho dokumentu: stihnou zachytit i moji babičku a její sté narozeniny, takže mám památku. Pavlína Němcová byla pro ně taky zajímavá; její táta dělal něco na Ministerstvu dopravy, zatímco já zas byla z ryze nekomunistické rodiny, tatínek byl elektrikář. Pak se zas vracím do Paříže a začnu docela brzy pracovat, moje první pracovní cesta vede na Seychely a do Dominikánské republiky, někdy v prosinci 1989. Já jsem se chytla dřív a rychleji než Tereзка. U agentury Madison jsem proto zůstala až tak do roku 1992 nebo 1993, ačkoli neměla moc žádnou identitu. Tereзка agenturu změnila; myslím, že v té nové, Vivě, Terezině nesmírně zajímavé, exotické kráse líp rozuměli.

Jako Beatlesáci

Když jsem začínala, potkala jsem nějakou modelku, která mi řkala, že pracuje osm let, a mně se zdálo, že to je nekonečně dlouhá doba. Přece nikdo nemůže dělat stejné věci osm let!, vyprávěla jsem Terezce. Jenž pak se nám to celý rozjelo a my tehdy byli něco jako Beatlesáci. Každý věděl, kdo s kým chodí, bylo to takové zvláštní pnutí a hnutí... Určitě to souviselo i s ekonomickým boomem, společnosti se dařilo, pořádaly se úžasné párty. Celá svá dvacátá léta jsem prožila jako totální mejdan. S Terezou jsme se nikdy neztratily z očí. A hodně nás spojil fakt, že založila svoji nadaci. Byla jsem pyšná, že jí můžu pomoct, vždyť jsme obě celoživotní vlastenky, nedáme na Česko dopustit. Jsme pořád v kontaktu, naše děti se znají, snažím se jí pomáhat v nadaci. Za tuhle práci ji obdivuju proto, že devadesátky byly šíleně rychlé, svět modelingu nám ležel u nohou, a ona do toho všeho stihne založit nadaci pro české děti!

Anděl na roztrhnutém řetízku

S mým mužem jsme se před pár lety rozhodli, že se vezmeme, protože jsme spolu už hodně dlouho a vychováváme naše tři syny. A protože můj partner chce mít svatbu v kostele, nechala jsem se pokřtít. A když se křtíš, máš mít kmotříčky a kmotry. Moje volba na kmotru je jasná: Tereza. Snažila se mě celý můj dospělý život vést, abych v sobě objevila svoje lepší já. Přitom já nechci být poslušná ani spořádaná, nicméně ona mě opravdu směřuje k mému lepšímu já, až v tom náboženskému slova smyslu. S takovému tomu „buď hodnej, buď hodnej na sousedy,“ zkrátka buď lepší verzí sama sebe. Takže mi kmotra Tereza dala andělíčka strážného, kterého nosím na krku. Nechala tam vyrýt datum křtin i moje jméno, opravdu osobní dárek. Jen měl roztrhnutý řetízek, ale to andělovi nijak nevadilo. A takhle my se kamarádíme už krásných 32 let. Ale to tam nepište, to zní strašně!

Pozdravujte v Paříži

Dodnes si pamatuju tu vůni. Když jsme na pařížském nádraží v září roku 1989 vystoupily z vlaku, ucítila jsem teplé palačinky s nutellou a banány. Nejdřív ze všeho mě napadlo, kde ty trsy banánů vzali, když je teprve září. A jak to, že na ně nestojí fronty. Bylo mi osmnáct a pár dní.

Nastoupily jsme s Evou Herzigovou do auta agentury Madison Models, která nás do Paříže vybrala i pozvala. Opojnou vůni z pojízdny creperie jsme nechaly za zády a poslouchaly cestou po ucpaných pařížských ulicích písničky v angličtině, ve francouzštině...

Bylo to sice úžasně vzrušující, ale zároveň s těmi veselými melodiemi, jejímž textům jsem nerozuměla, mi došlo, že od teď už nebudu schopná přesně vyjádřit, co si myslím; ani jeden z těch jazyků jsem neznala. V autě bylo takové to lepší autorádio, které jsem nikdy předtím neviděla. Nebyla to zdaleka poslední věc, kterou jsem v Paříži viděla nebo zažila poprvé. Ovšem za to, že něco neznám a něčemu nerozumím, jsem se nestyděla. Občas se na nás někdo divně koukal, no jo, holky z Východu. Ale já si vždycky v duchu řekla: „No a co? Tak to neznám, nedá se nic dělat!“ Tenhle přístup se mi, musím říct, mockrát v životě vyplatil. I byt, kam nás umístili, měl ledničku plnou nových potravin, které u nás na pražském sídlišti v samošce neměli.

Dny se hnaly v šilném rytmu: „Ježíšmarjá, jak já se domluvíme? A nemám žádnou práci! Kde vezmu peníze! Radši půjdu pěšky, ušetřím za lístek na metro!“ Nachodila jsem s mapou v ruce desítky kilometrů Paříží – určitě proto ji dodnes tak dobře znám -, aby fotografové následně zalistovali moji skromnou fotoknihou a zakroutili hlavou, že z toho nic nebude. A zas jsem šla x kilometrů zpátky... Nad tím vším ale vždycky převažoval pocit dobrodružství: památky jsem vlastně zažívala z první ruky, přímo z ulice. Eiffelovka! Louvre! Trocadero! Saint-Germain-des-Près! Ostrůvek Îles Saint Louis! Montmartre!

Pozdravy z paříže

Fascinovaly mě všechny ty krásné, neznámé věci, které jsem jen okukovala za výlohou. „Pâtisserie Ladurée a jejich makronky! Ústříčce! Caffè latte! A taky tyčinky Mars, Bounty a Snickers u každého novinového stánku!“ Bez přehánění byl pro mě každý den v Paříži úžasný.

I tenkrát, když jsem vlezla do špatné ulice, protože jsem agentuře správně nerozuměla adresu a tím pádem se úplně náhodou ocitla na Rue Saint-Denis. Tam postávaly holky, které čekaly na klienty a fakt nebyly rády, že jim lezu do rajónu. A já na ně lámanou francouzštinou: „Promiňte, prosím, hledám tady jednoho fotografa...“ Ale ony se nedaly. Prej: „Tady žádný fotograf nebydlí!“ Prostě daly mi jasně najevo, ať okamžitě vypadnu.

Od té doby už mě na castingy radši vozil kamarád, tanečník a výtvarník Vojta Pavlíček. Seznámili jsme se v Paříži v zimě roku 1990, na večírku v jednom baru na Montmartru po zavíračce. Bylo tam už málo lidí, on s kamarádkou Čiňankou a já se Stefanem. Přitočil se ke mně, a proč prý pořád dokola mluvím o Praze? A já na něj: „No já jsem Češka!“ a on: „Tak to máš dobrý, to já jsem taky!“

A já zas: „Aha, já si myslela, že jsi Čiňan!“ Protože jak už byl asi trochu opilej, tak mu šly oči šejdrem. Vyměnili jsme si telefony. „Tereza“, napsala jsem mu na papírek. A od té doby jsme kamarádi.

Vojta byl na rozdíl ode mne emigrant, do Paříže utekl už začátkem roku 89, krásně se tam vyznal a tak mě na castingy vozil svojí červenou Jawou 250 z roku 1958. Ostatní holky musely metrem, z čehož byly utahaný, zatímco já si nasadila staříčkou helmu, „kokos“, kterou mi Vojta půjčil a už jsme frčeli, já někdy v sukni, někdy v lodičkách, někdy v teniskách... Je možné, že mě kvůli té helmě třeba občas i vybrali. Jen si to vezměte: třicet hezkejch holek, ale jenom jedna nakráčí dovnitř s pomalovanou helmou v ruce!

Harchilitat. Aqui non-
sequ assinvendam
fugiam nihilit iaspis
res quassimetur si
quodi

